

skrifva och sådana ämnen, som behövas för det allmänna praktiska och affärlifvet. Räkneskola.

APOPLEKTISK, a. 2. (läk.) 1) Slagartad. — 2) Fallen för slag. [--plet--.]

APOPLEXI, apoplæksi, f. 3. Slagfluss.

APOSTASI, apåstasi, f. 3. Affall, isynnerhet ifrån en religionslära. [--sie.]

APOSTAT, apåståt, m. 3. Affälling. Brukas isynnerhet för affall i religionen.

APOSTEL, apåsstl, m. 2. pl. *apostlar*. 1) Benämning på de tolf Christi lärjungar, som han utsåg att predika hans lära bland folken. — 2) (fig.) a) (i allmänhet) Nitisk tolk och utbredare af kristna religionen. — b) Nitisk anhängare af en politisk, filosofisk o. s. v. lära, som med all ifver söker förplanta densamma. — Ss. *Apostlakall*, *-embete*.

APOSTEM, apåstäm, m. 3. (läk.) Böld.

A POSTERIORI (fil.; latinskt ord) Af erfarenheten. *Sluta, bevisa, argumentera a p.* Motsats: *A priori*.

APOSTERIORISK, a. 2. (fil.) Grundad på erfarenhet. Motsats: *Apriorisk*.

APOSTILL, apåstill, m. 3. 1) Anmärkning i brädden af en skrift. — 2) Förord i kanten af eller under en ansökning. — 3) Se *Postskript*.

APOSTLAGERNINGARNE, f. 2. pl. Benämning på en bok i Nya Testamentet, som handlar om apostlarnes resor och bemödanden för kristna lärans utbredande.

APOSTLAHÄST, m. 2. (skämtv.) *Färds med a-arna*, färdas som apostlarna, d. v. s. till fots.

APOSTOLISK, a. 2. 1) Som bekändes eller predikades af apostlarna. *Den a-a tron*. — 2) En apostel tillhörig, värdig eller lik; med apostlarnes lära öfverensstämmande. *A. värdighet, myndighet, min. A-t efterdöme*. — 3) Påfåg.

APOSTROF, apåstråf, m. 3. 1) (gram.) Tecken, som antyder en utesluten vokal ('). t. ex.: *han sad'* i st. f. sade; eller för att beteckna obestämd genitiv af ett ord, som för i nominativ slutas på s, x eller z, t. ex.: *en prins' hof*; eller ock för att utmärka, att ett ord blifvit sammandraget, t. ex.: *Re'n, Se'n*, i st. f. *Redan, Sedan*. — 2) Talfigur, hvarigenom en frånvarande tilltalar, liksom vore han närvarande, eller talet ställes till liflösa, känslolösa ting, liksom hade de lif och känsla. — 3) (fig.) Häftigt utfall. [--strophe.]

APOSTROFERA, apåstråfera, v. a. 1. 1) Sätta apostrof (jfr. föreg. 1) efter eller inuti ett ord. — 2) Ställa sitt tal till en frånvarande person, liksom vore han närvarande, eller till ett liföst, känslolöst ting, liksom hade det lif och känsla. — 3) (fig.) Häftigt utfara mot någon. — *Apostroferande*, n. 4. [--stroph--.]

APOSTROFERING, f. 2. 1) Handlingen, då man apostroferar. — 2) Innehållet af ett tal, som ställes till en frånvarande person eller ett liföst, känslolöst ting. Jfr. *Apostrofera*, 2. — 3) (fig.) Stickord, speord. [--stroph--.]

APOTEK, --ték, n. 3. Ställe, der alla slags läkemedel beredas och försäljas. [Apothek.]

Anm. Utlalas vanligen som Appték.

APOTEKARE, m. 3. Person, som förstår och utöfvar konsten att tillreda läkemedel, samt försäljer dem. — Ss. *Apothekar-examen*, *-taxa*, *-vetenskap*. [--thek--.]

Anm. Utlalas vanligen som Apptékare.

APOTEKAREKEMI, f. 3. Den del af kemien, som är nödig för en apotekare att känna, i vetenskapsspråket kallad: Farmakokemi.

APOTEKARGOSSE, m. 2. pl. — *gossar*. Lärling i ett apotek.

APOTEKARKONST, f. 3. Konsten att tillreda läkemedel. Äfv. *Farmaceutik*.

APOTEKERSKA, f. 1. En apotekares fru eller enka.

APOTEKSGLAS, --tëks-, n. 3. Glas, hvaruti vissa flytande läkemedel afmätas.

APOTEKSVIGT, --tëks-, f. 3. Egen slags vigt, hvarmed läkemedel vägas.

APOTEKSÖRT, --tëks-, f. 3. Ört, som användes på apoteken såsom ingrediens vid läkemedels beredning, eller hvars rötter, blad, frön m. m. begagnas, utan tillsats, som läkemedel.

APOTEOS, apåtea's, f. 3. Förgudning. [Apotheos.]

APPARAT, --ät, m. 3. Samling af redskap, verktyg, som äro nödiga för något visst ändamål. Brukas isynnerhet om tillbehöret för fysiska, kirurgiska eller kemiska experimenter. *En kirurgisk, kemisk a.* *En taskspelares a.* *A. för en elektricitetsmaskin*. I figurlig mening säges äfven stundom: Lärdomsapparat, i fråga om skrifter, för hvilkas utarbetande många lärda eller vetenskapliga arbeten blifvit rådfrågade.

APPARELJ, --älj, m. 3. Samtliga tillbehör för en konst, ett yrke. [--reil.]

APPARELL, --äll, m. 3. (fortif.) Uppfart till vallgången.

APPARENS, --ä'nns, f. 3. Yttre sken, sannolikhet, liklighet, vän. [--rence.]

APPELL, apäll, m. 3. 1) (gam. lagst.) Vädjande från underdomstol till högre rätt. *Vad*. — 2) (militärt.) Krigsfolks sammankallande genom signal med trumpet eller trummer. *Blåsa, slå a.* — 3) Upprop af person. — 4) (i vissa spel) Ny insats. — 5) (jäg.) Rop, hvarigenom man sammankallar hundarna.

APPELLANT, apälla'nnt, m. 3. (gam. lagst.) En vädjande.

APPELLATION, apällattschón, f. 3. Se *Appell*, 1.

APPELLATIONS DOMSTOL, apällattschóns--, m. 2. Högre domstol, till hvilken man kan vädja.

APPELLATIF, apällativ, a. 2. (gram.) Benämning på de nomina, som beteckna flera föremål af samma slag, t. ex.: *konung, stad, sjö* (till skillnad ifrån nomina propria, som utmärka en enskilt person eller sak ifrån andra af samma slag). — S. n. 3. Så beskaffadt nomen eller sakord. — Kan lämpligt återgifvas med ordet Benämning, hvaremot för nomen proprium Namn är det egentliga. [---iv.]

APPELLERA, apällera, v. n. 1. 1) (gam. lagst.) Vädja. — 2) Göra ny insats i spel. — *Appellerande*, n. 4. o. *Appellering*, f. 2.

APPENDIX, apändicks, n. 5. (latin) Bihang.

APPERTINENTIER, se *Adpertinentier*.

APPETIT, --it, m. 3. 1) Matlust. *Hafva a., god a. Äta med a. Gifva, få a. Skaffa sig a. Väcka, reta a-en*. — 2) (fig.) Lystnad efter något. [Aptit.]

Anm. Utlalas vanligen Apptit, men kan icke så skrivas, utom i värdslös samtalsstil.

APPETITLIG, a. 2. 1) a) Som retar matlusten. *Se, hvilka a-a meloner!* — b) Välsmakande, välsmaklig, läcker. *Der vankades en ganska a. rätt*. — 2) (fig.) a) Som retar begären eller väcker intresse: retande, lockande. — b) Som ger njutning: njutningsfull, ljuf, behaglig. *Dessa nöjen äro ganska a-a. En a. lektur*. [Aptitlig.]

APPLICERA, v. a. 1. 1) Pålägga, påsätta, tillsätta, anbringa, inpassa; använda. *A. ett förband, ett lavemang*. — 2) Tillämpa. *A. en lagparagraf på ett brottmål. Han a-de detta*